

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2023-12-21

Ärendenummer
NV-07737-23

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen SOU 2023:69 (Ju2023/02434)

Sammanfattning

Naturvårdsverket instämmer i utredningens förslag som handlar om att införa en uppgiftsskyldighet för vissa statliga myndigheter att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna. Vi ser samtidigt vissa risker med den föreslagna bestämmelsen eftersom uppgiftsskyldigheten är så pass brett formulerad. Det är därför svårt att i nuläget förutse hur uppgiftsskyldigheten ska tillämpas i våra verksamheter och i förlängningen vilka konsekvenserna blir för myndigheten.

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Naturvårdsverket instämmer i utredningens bedömning att det finns ett stort behov av att myndigheter i större utsträckning än som är möjligt i dag ska kunna lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna. Vi delar också bedömningen att ett utökat och mer effektivt uppgiftslämnande kräver förenklade och framför allt utökade rättsliga förutsättningar. Vi instämmer därför i utredningens förslag till att införa en uppgiftsskyldighet för vissa statliga myndigheter, däribland Naturvårdsverket, att lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna.

Naturvårdsverket ska omfattas av en uppgiftsskyldighet (avsnitt 9.6.14)

Utredningen konstaterar att kartläggningen inte har identifierat några tydliga rättsliga hinder mot ett utökat utlämnande av uppgifter hos Naturvårdsverket. Naturvårdsverket anser inte att detta stämmer. Det föreligger i dag ett flertal rättsliga hinder mot utlämnande av vissa uppgifter till både de brottsbekämpande myndigheterna och andra tillsynsmyndigheter. Det gäller särskilt uppgifter där förutsättningarna enligt 26 kap. 2 § miljöbalken (1998:808) inte är uppfyllda för att göra en polisanmälan, men uppgifterna ändå är av sådan typ att myndigheten vill lämna dem till Polismyndigheten. Det kan även röra andra uppgifter som kan vara av värde för andra brottsbekämpande myndigheters verksamheter. Det rör även möjligheten att lämna ut uppgifter som i vissa fall är offentliga men inte omfattas av en uppgiftsskyldighet, där uppgifterna då måste lämnas på eget

initiativ. Det finns dessutom uppgifter som inte kan lämnas ut med stöd av de sekretessbrytande reglerna i 10 kap. offentlighet och sekretesslagen (2009:400).

Utifrån ovanstående skäl ser Naturvårdsverket positivt på förslaget om uppgiftsskyldighet som ger Naturvårdsverket en utökad möjlighet att i större utsträckning än idag lämna uppgifter till de brottsbekämpande myndigheterna, såsom till Polismyndigheten, men även till exempelvis Skatteverket och Tullverket. Det gäller särskilt uppgifter som framkommer i utredning, tillståndsgivning och tillsyn enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall och miljötillsynsförordningen (2011:13).

Uppgifter ska behövas i den brottsbekämpande myndigheten (avsnitt 7.3.4)

I utredningen framhålls behovet av samverkan mellan brottsbekämpande och uppgiftsutlämnande myndigheter och att det genom sådan samverkan kommer att tydliggöras vilka uppgifter som brottsbekämpande myndigheter önskar ta del av. Innan samverkan har skett är det oklart för den myndighet som ska lämna uppgifter vad som kan antas vara intressanta för brottsbekämpningen att ta del av. Uppgiftsskyldigheten som följer av bestämmelsen är bred och kan omfatta alla typer av uppgifter för alla typer av brottsbekämpande ändamål. Vilka uppgifter som kan antas vara intressanta ur ett brottsbekämpningsperspektiv kan även komma att ändras över tid.

Naturvårdsverket anser inte att det är klarlagt att intrånget i enskildas personliga integritet (se avsnitt 21.7) kan anses vara proportionerligt i det enskilda fallet. Detta eftersom den föreslagna lagstiftningen samtidigt lämnar öppet både vilka uppgifter som ska lämnas ut och vilka behov som avvägningen ska göras mot. Om uppgifterna som kan antas behövas i brottsbekämpningen inte går att precisera närmare anser Naturvårdsverket att begränsning bör ske genom kvalificering av uppgiftsbehovet. Det kan göras till exempel genom att meddela att det ska vara fråga om uppgifter som kan antas behövas för att förebygga, förhindra eller upptäcka viss typ av brottslighet eller brottslighet av visst allvar (jfr. 10 kap. 21–24 §§ offentlighets- och sekretesslagen).

Kostnader för ökad administration och kunskapsuppbyggnad (avsnitt 7.4)

Enligt utredningen är avsikten inte att skapa en skyldighet för uppgiftsutlämnande myndigheter att vidta särskilda åtgärder i syfte att förebygga, upptäcka eller utreda brott, utan endast att skapa en uppgiftsskyldighet för sådant som redan idag identifieras i det dagliga arbetet. Naturvårdsverket konstaterar dock att samverkan med brottsbekämpande myndigheter, kunskapsuppbyggnad inom den egna myndigheten, utveckling av arbetssätt och säker överföring av uppgifter är nödvändiga förutsättningar för att uppgiftsskyldigheten ska fungera ändamålsenligt. Dessa förutsättningar kommer att kräva resurser hos Naturvårdsverket liksom hos andra uppgiftsutlämnande myndigheter.

Vi kan i nuläget inte förutse omfattningen av vilka resurser som kan komma att krävas hos Naturvårdsverket för att tillämpa den föreslagna uppgiftsskyldigheten eftersom de brottsbekämpande myndigheternas uppgiftsbehov klargörs först i ett senare skede.

Beslut om detta yttrande har fattats av ställföreträdande generaldirektören Maria Ohlman efter föredragning av avdelningschefen Marie Uhrwing.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit miljöjuristen Lina Vogel, förvaltningsjuristen Camilla Nortoft och handläggaren Dag Lestander.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Maria Ohlman

Marie Uhrwing

Kopia till:

ju.L4@regeringskansliet.se

kn.registrator@regeringskansliet.se